

**Szanowna Pani
Iwona Hickiewicz
Główny Inspektor Pracy**

L.dz/26.07-1/2013

W nawiązaniu do ustaleń poczynionych w czasie spotkania delegacji Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej z Głównym Inspektorem Pracy, Zastępcą Głównego Inspektora Pracy oraz dyrektorami departamentów GIP, które odbyło się w dniu 19.12.2012 r., pozwalamy sobie ponowić niektóre propozycje SIPRP dotyczące rozwiązania ważnych dla naszego środowiska problemów, co do których osiągnięto wówczas istotne zbliżenie stanowisk.

1. W treści upoważnienia do kontroli zachodzi konieczność zastąpienia wyrazów „prawna ochrona pracy, w tym bhp”, mającymi podstawę w treści art. 13 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, wyrazami „przepisy prawa pracy, w tym bhp”. Ponadto SIPRP stoi na stanowisku, że w druku upoważnienia do kontroli przedsiębiorcy (zarówno w podstawie prawnej przeprowadzenia kontroli, jak i w treści pouczenia) niewątpliwie powinny zostać przywołane również przepisy art. 12 i art. 16 ratyfikowanej przez Rzeczypospolitą Polską Konwencji Nr 81 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej inspekcji pracy w przemyśle i handlu. W naszej opinii dobrym rozwiązaniem może być wprowadzenie dwóch różnych wzorów upoważnień: jednego do kontroli w zakresie spełniania przez wyroby zasadniczych lub innych wymagań oraz drugiego dla pozostałych kontroli realizowanych przez inspektorów pracy.
2. W dalszym ciągu pilnego rozwiązania wymaga sprawa jednolitego dokumentowania i rozliczania czynności wyjaśniających prowadzonych przez inspektorów pracy, nie będących w sensie ścisłym kontrolami i odpowiedniego – odrębnego niż w kartach „Zr” rejestrowania takich czynności, co pozwoli na wyodrębnienie i wykazanie ich w sprawozdaniach Głównego Inspektora Pracy z działalności PIP. W opinii SIPRP czynności służbowe inspektorów nie będące formalnie kontrolami np. rozpatrywanie skarg dotyczących byłych pracodawców, prowadzenie niektórych czynności wyjaśniających związanych z legalnością zatrudnienia, interwencje w sytuacji tzw. zagrożeń publicznych (gdy nie jest wykonywana praca zarobkowa), merytoryczna analiza wniosków o tzw. odstępstwa, pełnienie funkcji oskarżyciela publicznego w postępowaniach nie wynikających z kontroli itp. powinny być tak samo jak kontrole uwzględniane w planowaniu i rozliczaniu realizowanych zadań. Naszym zdaniem o tą część zaplanowanych „quasikontroli”, należałoby obniżyć ilość zaplanowanych na dany rok czynności służbowych, które odpowiadają ustawowej definicji kontroli. Uznać można, że aktualnie tego typu czynności (nie będące kontrolami) absorbują od kilku do kilkudziesięciu procent czasu pracy inspektorów pracy, a czynności te nie są ujęte w rocznym planie pracy, czyli ich realizacja jest zawsze działaniem „ponadplanowym” i ledwo mieszczącym się w budżecie zadaniowym.
3. Pilnego zakończenia wymaga zapowiadana w trakcie naszego spotkania z GIP nowelizacja zarządzenia byłego Głównego Inspektora Pracy dotyczącego przyjmowania i rozpatrywania skarg w Państwowej Inspekcji Pracy. Konieczna jest zmiana traktowania niektórych pism, które wpływają z zewnątrz do naszego Urzędu z tzw. „skarg pracowniczych” na „wnioski”, czy też „wnioski o przeprowadzenie kontroli”. Pozwoli to na zgodne z duchem ustawy o PIP i Konwencji Nr 81 MOP egzekwowanie

„tajemnicy skargowej” przewidzianej dla skarg - tylko do pism pracobiorców lub byłych pracobiorców, a ochroną taką nie będą objęte informacje zawarte we wnioskach pochodzących od osób trzecich, a także od instytucji. Uchroni to inspektorów pracy m.in. przed niczym nieuzasadnioną koniecznością przekonywania strony, że realizowana kontrola jest kontrolą rutynową w sytuacji, gdy np. krótko przed inspektorem pracy inne organy, nie objęte postanowieniami Konwencji Nr 81 MOP, jawnie rozpatrywały sąsiedzki donos lub anonim. Procedura rozpatrywania tego typu spraw powinna zagwarantować jawność postępowania i zachowanie określonych w Kpa praw stron tego postępowania. Aktualnie brak jest także procedury potwierdzania tożsamości osób składających wnioski o przeprowadzenie kontroli, w tym tzw. „skargi pracownicze”. W praktyce każdy może więc wnieść skargę na dowolny podmiot, podając np. nie swoje dane osobowe, nie istniejący adres, lub co gorsza adres i dane osoby trzeciej. Niejednokrotnie kierowana do wnioskodawcy („skarżącego”) korespondencja jest zwracana do urzędu, najczęściej z adnotacją „adresat nieznan”. Znane są też przypadki interwencji obywateli, których danymi osobowymi ktoś nieuprawniony się posłużył składając skargę do PIP. Zauważyć należy, iż traktowanie owych „wniosków o kontrolę”, jako skarg utrudnia, a w wielu sytuacjach nawet uniemożliwia racjonalne zaplanowanie i podjęcie kontroli w tych zakładach, w których potencjalnie istnieją największe zagrożenia czy nieprawidłowości, gdyż wszystkie te „wnioski o kontrolę” załatwiane są niezależnie od ich wagi w pierwszej kolejności, w przejętym z Kpa jednomiesięcznym terminem rozpatrzenia sprawy. W wielu przypadkach organ wyznaczać musi kolejne terminy rozpatrzenia sprawy, chociaż zupełnie nie ma wpływu na istniejące obiektywnie ograniczenia (np. pobyt pracodawcy za granicą). Składający wniosek o kontrolę nie musi wskazywać swojego interesu prawnego, często „skargi” składają sąsiedzi, konkurencja czy nawet skłócona rodzina. Prowadzi to do sytuacji wielokrotnie powtarzanych kontroli tego samego podmiotu, nawet w sytuacji nie stwierdzenia istnienia wskazywanych nieprawidłowości. Uważamy, że przy rozpatrywaniu tego typu spraw przepisy Kpa dotyczące skarg, na które powołuje się obecne zarządzenie GIP – mogą być stosowane tylko „odpowiednio” lub przez analogię.

Kraków, dnia 25.07.2013 r.

Prezes Zarządu Głównego

Leszek Rymarowicz

STOWARZYSZENIE INSPEKTORÓW PRACY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
31-011 KRAKÓW, PLAC SZCZEPANSKI 5, WWW.SIPRP.PL; E-MAIL: SIPRP@ONET.PL
